

Aan het College van Bestuur en de decanen van de faculteiten
van de Universiteit van Amsterdam

Datum
11 december 2024

Onderwerp
UVC-advies hernieuwd toetsingskader Samenwerken met derden

Academische Zaken
Spui 21
1012 WX Amsterdam
Postbus 19268
1000 GG Amsterdam

T 020 – 525 0000
F 020 – 525 0000
www.uva.nl

Geacht College,
Geachte decanen,

Naar aanleiding van uw schriftelijk verzoek d.d. 6 december 2024 om inbreng van de adviesgremia van de UvA voor het concept *Assessment guidelines for external collaborations*, ontvangt u deze brief van het adviesorgaan Universitaire Valorisatiecommissie (UVC). Op 11 december 2024 is de UVC onder voorzitterschap van dr. Jan Lintsen bijeengekomen om het *Assessment guidelines for external collaborations* te bespreken en een reactie op te stellen aan het College. In de voorliggende brief vindt u de reactie van de UVC over de inhoud en implementatie van het concept *Assessment guidelines for external collaborations*.

Bevindingen en adviezen van de UVC

De UVC kan zich vinden in de totstandkoming van het document en de doelstelling om reflectie op bestaande en beoogde samenwerkingen te bevorderen; de alertheid van medewerkers en studenten te vergroten; te reflecteren op maatregelen of strategieën die nodig zijn om risico's te voorkomen of beperken en richtlijnen te bieden bij het beslissen of samenwerkingen ter beoordeling moeten worden voorgelegd aan de Adviescommissie Samenwerkingen met derden.

De UVC geeft het College de volgende aandachtspunten en adviezen mee.

- De werkbaarheid of uitvoerbaarheid van het document voor wetenschappers kan worden verbeterd en de benodigde overleggen die in de praktijk nodig lijken om tot een besluit te komen over samenwerking met externen, kunnen worden verminderd. Hiervoor zou het goed zijn om nu al na te denken over de verbetercyclus voor dit document.
- Het document lijkt de beoordeling van samenwerking met derden veelal bij individuen neer te leggen. De UvA zou op een aantal zaken zelf al meer uitspraken kunnen doen over wat al dan niet wenselijk is.
- In hoeverre kan de UvA bij het opstellen en de implementatie van het document nog de samenwerking zoeken met de Vrije Universiteit en andere kennisinstellingen in regio Amsterdam?
- Het document lijkt nu voor zowel wetenschappers, management, decanen en ondersteunend personeel geschreven. Voor meer duidelijkheid en beter gebruik, kan

worden gekozen om een deel van het document per doelgroep te schrijven; ook het werken met *infographics* biedt uitkomst. Om de gebruiker van het document een beter beeld te geven, zou er ook een uitgewerkte casus kunnen worden toegevoegd.

- De uitleg en definiëring van bepaalde begrippen zou scherper kunnen.
- De zeven stappen die in het assessment moeten worden gevolgd en de doorlooptijd van het proces kunnen nog explicieter in het document worden genoemd. Mogelijk is dat iets voor een aanvullend en meer procesgericht document.
- Een enkele adviescommissie voor de gehele UvA is mogelijk kwetsbaar, lettend op bijvoorbeeld het belang van snel kunnen handelen bij het starten van samenwerkingen in bijvoorbeeld consortia.
- De beoordelingen van samenwerkingen blijft een subjectieve aangelegenheid. Het zou goed zijn om nu al na te denken over hoe we met bezwaren en beroepen omgaan en voor welke kwesties geen uitzondering of discussie mogelijk is.
- Het is goed dat de verantwoordelijkheid, interpretatie en beoordeling in eerste instantie bij de individuele wetenschapper ligt, dat de wetenschapper daar de ruimte voor krijgt en dat het document vooral bedoeld is om de wetenschapper te helpen bij die beoordeling. Dit zou nog explicieter in het document kunnen worden vermeld. Ook kan duidelijker worden aangegeven dat de beoordeling of escalatie (inclusief instructies) een viertrapsproces is: wetenschapper > onderzoeksdirecteur > decaan > Adviescommissie.
- De verwijzingen naar externe bronnen als aanvullend hulpmiddel om samenwerkingen te beoordelen mogen explicieter (e.g. toevoegen van versies, paginanummers, paragrafen waar in het document de aanvullende informatie is te vinden).

De UVC is beschikbaar voor een nadere toelichting van de voorliggende inbreng en om verder mee te denken over de implementatie van het toetsingskader.

Hoogachtend,
namens de Universitaire Valorisatiecommissie,

Vicevoorzitter

Universiteit van Amsterdam
t.a.v. College van bestuur
Spui 21
1012 WX Amsterdam

www.uva.nl

Datum

12 december 2024

Onderwerp

Advies conceptkader samenwerking met derden

Geacht College,
Geachte decanen,

Naar aanleiding van uw schriftelijk verzoek d.d. 6 december 2024 om inbreng van de adviesgremia van de UvA voor het concept *Assessment guidelines for external collaborations* ontvangt u deze reactie van de Universitaire Commissie Onderwijs (UCO).

Op 12 december 2024 is de UCO bijeengekomen om de *Assessment guidelines for external collaborations* te bespreken en een reactie op te stellen aan het College. In de voorliggende brief vindt u de reactie van de UCO over de inhoud en implementatie van het concept *Assessment guidelines for external collaborations*. Gegeven het zeer korte tijdsbestek waarin onderstaand tot stand is gekomen, kan dit slechts beschouwd worden als een eerste indruk. Gezien het feit dat dit soort toetsing voor de UvA nieuw is, zal er komende tijd ruimte moeten zijn om het kader op basis van opgedane ervaring bij te stellen. De leden van de UCO hebben in ieder geval de bereidheid getoond daar de komende periode informatie over uit te wisselen en op basis daarvan bij te dragen aan eventuele bijstelling van het kader.

Bevindingen en adviezen van de UCO

De UCO heeft zich bij de bespreking met name gericht op onderwijssamenwerkingen, die nu voor het eerst ook worden opgenomen in het kader samenwerkingen met derden. De commissie heeft derhalve nadrukkelijk geen oordeel over de gepastheid van het kader voor onderzoekssamenwerkingen.

De UCO heeft allereerst veel waardering voor het voorliggende document en de wijze waarop de verschillende aspecten zijn geadresseerd. Het kader helpt om UvA-breed meer bewustwording te creëren en het gesprek hierover te voeren. Er zijn tegelijkertijd ook zorgen over de uitvoerbaarheid: hoe gaan we ervoor zorgen dat het kader werkbaar wordt? Potentieel kan dit leiden tot veel verzoeken voor de commissie samenwerken met derden.

Tegelijkertijd is de UCO van mening dat we toch het beste ervaring kunnen gaan opdoen, door met het kader te gaan werken.

De UCO komt tot de volgende aandachtspunten/vragen:

- Voor het onderwijs ligt de focus nu op institutionele samenwerkingsovereenkomsten, maar hoe gaan we bijvoorbeeld om met internationale coschappen van studenten geneeskunde? Deze coschappen vinden overal ter wereld plaats, het kader biedt momenteel nog geen mechaniek om dit type studentenuitwisseling goed te beoordelen. Een aanvullende vraag daarbij is: willen we dit soort uitwisselingen allemaal langs de commissie laten gaan? Dit punt is overeenkomstig van toepassing op internationale (onderzoeks)stages van andere dan de geneeskundige opleidingen.
- Is het proces nu voldoende stevig/niet te vrijblijvend ingericht, zodat we inderdaad ervaring kunnen opdoen waarvan we kunnen leren?
- Zoals het conceptkader nu is ingericht, kan het voorkomen dat faculteiten tot andere afwegingen komen ten aanzien van de vraag welke samenwerkingen al dan niet geoorloofd zijn. Is dat wenselijk en hoe gaan we daarmee om?
- Het conceptkader gaat bij de beoordeling nu erg uit van negatieve criteria. Voor onderwijs is het ook denkbaar dat we uitgaan van positieve criteria, bijvoorbeeld: wij willen als UvA juist samenwerken met x, y, z om een bijdrage te leveren aan a, b, c.
- Hoe wordt de beoordeling van onderwijssamenwerkingen precies ingericht? Het gaat vaak om langlopende contracten, die doorgaans stilzwijgend worden verlengd. Hoe wordt dit in het proces ingebouwd?
- De UCO is bezorgd dat implementatie van het kader in de huidige vorm ervoor kan zorgen dat de Commissie Samenwerking met Derden in korte tijd een zeer grote hoeveelheid aanvragen zal ontvangen. Dit punt moet nadrukkelijk geadresseerd, in de vorm van extra ondersteuning of anderszins, naar inzicht van uw College.

De UCO is beschikbaar voor een nadere toelichting van de voorliggende inbreng en om verder mee te denken over de implementatie van het toetsingskader.

Met vriendelijke groet,
namens de UCO,

Advies UOC inz. draft Assessment Guidelines External Collaborations

Date

13 December 2024

P +31 (0)20 525 2666

<https://www.uva.nl/en/profile/>

[b/r/n.brunsveld/n.brunsveld.ht](https://www.uva.nl/en/profile/b/r/n.brunsveld/n.brunsveld.ht)

ml

Subject

Advies UOC inz. draft Assessment Guidelines External Collaborations

Aanleiding

Het College van Bestuur heeft op 7 december jl. de Universitaire Onderzoeksadviescommissie (UOC) een concept Assessment Guidelines for External Collaborations toegestuurd, dat is opgesteld door de met experts aangevulde Adviescommissie Samenwerking met derden.

Het College verzocht in zijn aanbiedingsbrief de UOC, naast verschillende andere van UvA's adviesgremia, om haar inbreng op dit conceptstuk, waarna het College mede op basis van de UOC-reactie in overleg met de commissie Samenwerking met derden eventueel aanpassingen zal doen en de Guidelines zal vaststellen.

De UOC heeft een extra vergadering belegd op 11 december om aan dit verzoek te kunnen voldoen. Hieronder vindt u de belangrijkste aspecten van die bespreking in de vorm van een advies aan het College. Afzonderlijk zullen er meer tekstuele opmerkingen en vragen aan de opstellers van de Guidelines worden toegezonden.

De voorgestelde Guidelines zijn in opzet goed, en er is veel waardering voor het werk van de commissie en experts, maar er zijn belangrijke vragen en zorgen over o.a. de werkbaarheid, de verantwoordelijkheid en de praktische uitvoering ervan. De commissie die de Guidelines heeft ontwikkeld heeft aanzienlijke vooruitgang geboekt in het implementeren van de aanbevelingen, maar er zijn belangrijke aspecten die nader bekeken moeten worden om het beleid daadwerkelijk uitvoerbaar en effectief te maken. Dit advies bevat de belangrijkste aandachtspunten en aanbevelingen voor de vervolgstappen in de uitwerking en implementatie van het beleid.

I. Proces van totstandkoming

Hoewel de UOC begrijpt dat het College onder grote druk stond bij het organiseren van de totstandkoming van deze Guidelines, heeft de UOC er moeite mee dat er nu zo weinig tijd is om input te leveren voor zo'n belangrijk en serieus onderwerp.

Aanbeveling 1: Zorg in het verdere proces voor heldere communicatie over tijdlijnen en voor voldoende tijd voor inspraak. Zorg ook na implementatie voor regelmatige communicatie en overleg met de decanen en (onderzoeks)directeuren, zodat zij goed geïnformeerd zijn en in staat zijn om het beleid effectief toe te passen.

II. Werkbaarheid van het proces

Er is bezorgdheid over de werkbaarheid van het voorgestelde beleid, met name over de bureaucratische last die het met zich mee kan brengen voor onderzoekers, onderzoeksdirecteuren en decanen. De complexiteit van de risicomatrix en het proces kan leiden tot vertragingen en verwarring, vooral wanneer er twijfel bestaat over de classificatie van een samenwerking. Bovendien is er onduidelijkheid over wie precies verantwoordelijk is voor het nemen van beslissingen, wat kan leiden tot een gebrek aan transparantie en inconsistentie in de uitvoering.

Een ander punt van werkbaarheid voor de Adviescommissie betreft het volgende. Teneinde elke mate van blaam te voorkomen zouden individuele wetenschappers of directeuren ervoor kunnen kiezen elke potentiële samenwerking aan de Adviescommissie voor te leggen, hetgeen een grote druk zou zetten op onder meer de commissie.

Aanbeveling 2: Zorg ervoor dat binnen faculteiten en (onderzoeks)instituten een doorgaande dialoog wordt gehouden die ervoor zorgt dat wetenschappers en hun directeuren steeds meer ervaring opdoen met het afwegen van mogelijke problematische aspecten van een samenwerking en zodoende steeds beter zelf kunnen inschatten of ze een samenwerking wel of niet dienen aan te gaan. Zorg er ten behoeve van het ontwikkelen van het beleid en de jurisprudentie (zie beneden) wel voor dat ook die potentieel controversiële samenwerkingen waarover de faculteit heeft besloten dat deze doorgang kunnen vinden aan de Adviescommissie worden doorgegeven. Zo kan ook worden voorkomen dat afwegingen binnen de UvA zeer uiteen gaan lopen.

Aanbeveling 3: Zorg er als College voor dat ook er binnen elke faculteit en elk (onderzoeks)instituut heldere afspraken worden gemaakt over verantwoordelijkheden, mandaten en rapportering van mogelijke nieuwe samenwerkingen, zodat voor een ieder binnen de universiteit duidelijk is wanneer en op welke wijze binnen de eigen omgeving advies te vragen en/of van de Adviescommissie. Zorg er bijv. door middel van verschillende scenario's (in een bijgaand document) voor dat decanen en (onderzoeks)directeuren duidelijke kaders op kunnen stellen om snel en effectief beslissingen te nemen, en bied ondersteuning via de commissie wanneer er onzekerheid bestaat.

Veel onderzoekssamenwerkingen vinden plaats in (zeer) grote onderzoeksconsortia, waarin wetenschappers vaak slechts binnen deelprojecten met een klein deel van de onderzoekspartijen opereren. Enerzijds leidt dit ertoe dat UvA-wetenschappers zeer zelden met bepaalde partijen binnen zo'n consortium zullen samenwerken en anderzijds maakt dit het zeer complex om voor zeer veel partijen na te gaan of deze controversieel zijn of niet.

Aanbeveling 4: Benoem in de Guidelines ook dat er verschillende niveaus van verwevenheid van partijen zijn, ook binnen grotere consortia. En geef handvatten om te reflecteren op de mate waarin dit leidt tot een potentieel controversiële samenwerking.

Er is veel waardering voor het feit dat in deze Guidelines verschillende aspecten van samenwerking zijn geïntegreerd, zoals kennisveiligheid, fossiele energiesector, landen in oorlog, andere mogelijke ethische vraagstukken. Voorkomen moet wel worden dat verschillende commissies over dezelfde zaken adviseren. Dit kan in de verschillende faculteiten en (onderzoeks-)instituten georganiseerd worden.

Aanbeveling 5: Het is noodzakelijk het proces zo eenvoudig en duidelijk als mogelijk te maken. Doe dit o.a. door opname van deze Guidelines in de Research Management Services.

III. Doorontwikkeling op basis van jurisprudentie en evalueren

Hoewel de UOC het belangrijk acht dat er verschillende informatiebronnen worden genoemd in de Guidelines, die de wetenschappers kunnen helpen bij het maken van hun overwegingen, zijn deze vaak van verschillende ordes van juridische statuus, betrouwbaarheid en interpretatieniveaus. Anderzijds begrijpt de UOC dat er vaak geen eenduidige (werkbare) definities of normatieve kaders zijn. De UOC acht het van belang dat op basis van ‘jurisprudentie’ (of wat elders wel moresprudentie wordt genoemd) ervaring wordt opgedaan met het maken van de afwegingen. De ervaring van de komende tijd zal een belangrijke rol spelen in het verder ontwikkelen van het beleid en de Guidelines. Er wordt verwacht dat de uitwerking van de jurisprudentie in concrete gevallen cruciaal zal zijn voor de toekomstige effectiviteit van het beleid. Dit is een lerend proces, dat gemonitord en geëvalueerd dient te worden volgens vooraf gestelde criteria en data.

Aanbeveling 6: Zorg voor een goede vastlegging van de advisering alsmede (geanonimiseerde) periodieke verslaglegging van de advisering door de Adviescommissie. Zorg ervoor dat de Adviescommissie reflecteert op de jurisprudentie en de lessen die zij daaruit trekt. Bespreek deze vervolgens weer periodiek met de UvA-gemeenschap, volgens vooraf vastgestelde criteria en tijdpaden.

Aanbeveling 7: Er moet een duidelijke procedure komen voor het evalueren van het beleid en de Guidelines na de eerste toepassing in de praktijk. Het is essentieel om concrete casestudies en scenario's op te nemen die als leidraad dienen bij het nemen van beslissingen. Het opbouwen van jurisprudentie over een periode van een jaar kan helpen bij het ontwikkelen van een werkbaar structuur die in de toekomst door de hele universiteit kan worden toegepast.

IV. Bescherming van de wetenschapper

Er is grote bezorgdheid over de verantwoordelijkheid van de universiteit in gevallen van externe samenwerkingen, met name als het gaat om de bescherming van onderzoekers die in conflict komen met maatschappelijke of politieke groepen. Individuele wetenschappers worden nu reeds geconfronteerd met acties van individuen of groepen die het er niet mee eens zijn dat zij van een bepaalde UvA-samenwerking deel zijn. Het dient volstrekt helder te zijn dat de universiteit achter de betreffende samenwerking en betrokken wetenschappers zal blijven staan, ook wanneer er maatschappelijke weerstand ontstaat over een door de universiteit goedgekeurde samenwerking. De vraag is echter of het proces van vastlegging van het gevolgde traject en de gedane afwegingen om de samenwerking toe te staan dan afdoende is om er vierkant achter te blijven staan en hierover verantwoording te kunnen afleggen.

Aanbeveling 8: Zorg ervoor dat onderzoekers niet in een kwetsbare positie komen te verkeren door bijvoorbeeld onterechte negatieve media-aandacht of druk van buitenaf. Zorg ervoor dat deze onderzoekers zich gesteund voelen, ook wanneer de samenwerking uiteindelijk door maatschappelijke partijen toch controversieel geacht wordt, en zelfs als er door bijvoorbeeld een inschattingfout door een individuele wetenschapper, directeur of decaan een vraagstuk ten onrechte niet aan de Adviescommissie is voorgelegd. Leg de verantwoordelijkheid van de universiteit om deze onderzoekers te ondersteunen en te beschermen explicieter vast.

Aanbeveling 9: Zorg voor een helder traject van advisering over casus, heldere besluitvormingsprocessen op basis van een advies, en heldere vastlegging hiervan, zodat helder kan worden nagegaan op welke gronden de samenwerking niet problematisch geacht werd. Zorg dat er daartoe voldoende ondersteuning van commissie en facultaire organen is.

V. Vervolgprocedure

Hoewel de UOC de voorgestelde Guidelines een zeer waardevolle eerste aanvulling achten op het huidige beleid, zijn er nog verbeteringen nodig om ervoor te zorgen dat het beleid daadwerkelijk uitvoerbaar en effectief is. De UOC adviseert een aantal van bovenstaande adviespunten nog te verwerken voordat met implementatie gestart wordt. Tegelijk bieden de Guidelines voldoende basis om het proces op te starten.

Aanbeveling 10: Neem een aantal van bovenstaande adviezen nog over voordat met implementatie wordt gestart.

Aanbeveling 11: Gebruik de komende zes maanden om het beleid in de faculteiten te implementeren, jurisprudentie op te bouwen, en ervaring met de werkwijze, en evalueer vervolgens nog voor de zomer van 2025, zodat in het najaar van 2025 de implementatie compleet gemaakt kan worden.

Aanbeveling 12: Communiceer bovenstaand proces helder en houd de UvA-gemeenschap op de hoogte van ontwikkelingen.

De Senaatsleden hebben via mail als volgt geadviseerd:

Bedankt voor het doorsturen van de stukken. We begrijpen dat het vraagt om urgentie.

We zijn onder de indruk van de grondigheid en de expertise. Er ligt een goede richtlijn die ook de aspecten meeneemt van de huidige onrust met betrekking tot het midden oosten en de fossiele industrie. In de brief aan het CvB staan op de tweede pagina goed samengevat wat dit definitieve advies toevoegt aan het eerdere (huidige) beleid.

Goed te lezen dat expliciet is gemaakt dat het voorgestelde beleid betrekking heeft op institutionele samenwerkingen, dus vanuit de universiteit en niet per definitie vanuit een individuele werknemer. Ook de risk assessment is verbeterd ten opzichte van huidig beleid.

Wat nog mist, is een sterkere zin bij 'Action' over samenwerkingen die medium en high risk zijn. Die zouden bijv. altijd moeten worden voorgelegd aan de Commissie ACEC (nieuwe naam) en het CvB. Ook het advies onder hoofdstuk 5 ('Re-assessing existing collaborations') is nog erg vrijblijvend. Bij wijziging van de situatie zou een samenwerking bijv. altijd moeten worden bekeken in het licht van de risk assessment matrix en bij medium of high risk voorgelegd aan ACEC en het CvB.

Definitie: Partner = institutie die tekent, dat is dus vrij hoog niveau. Implicatie is dat je niet in een consortium kan samenwerken tenzij alle moederorganisaties gescreend zijn op **alles** wat ze verder ook doen. Waar houdt dat op? Ook op hun samenwerkingen? Denk ook aan TNO, ING, TUD, andere academische partners, etc.

Heel Hs 3 is daarvoor toelichting en hulpmiddel waar je op moet leten als PI maar is iets wat de PI nooit kan (5 jaar terugkijkend of er ergens accusations zijn, allerlei weten en regels..). Is iets voor een due diligence achtige expert groep maar die is er dus niet. Wie gaat dat doen? Ook veel dubbel werk als dit niet wordt belegd en dezelfde instantie steeds weer wordt bekeken. Ook is het nogal ontmoedigend als een PI ziet welke regels en weten er allemaal moeten worden bestudeerd. Ik zou me kunnen voorstellen dat dit alleen een lijst met vragen wordt op inhoud, maar dat alle details en referenties in een appendix komen. Sowieso is daar dus hulp bij nodig.

Definities en vragen maken nu dat heel veel naar de cie zal moeten want minstens oranje. En in een stadium dat er nog geen compleet voorstel is gehonoreerd dus veel en nog vaag. Als dat zo is dat geen werkbaar tweetraps proces, waar we een deel snel zelfs kunnen afhandelen.

De vraag is vervolgens op welk niveau je moet kijken naar, bijv. "Non-controversial partner in controversial geopolitical context". Is dit een persoon, een department, een hele universiteit (in bijv. Israel), plus hun samenwerkingen? Uiteindelijk is de vraag vanuit de PI: mag ik samenwerken met partij X of niet.

Alle bestaande connecties herzien leidt tot onbetrouwbaarheid als partner, moet alleen getriggered worden door extreme gebeurtenissen.

ACEC heeft zelf geen duidelijk afwegingskader en eigen ToR. Besluiten ze in consensus? Hoe rapporteren het als dat niet zo is? Wat is de doorlooptijd? Wat bekijken ze wel en niet? Hoe en wanneer wordt erover gecommuniceerd ivm vertrouwelijkheid (aanvraag nog niet ingediend bijv)?

ACEC lijkt vaak een binair oordeel te gaan vellen ipv voorwaarden waaronder. Moeilijk om er dan vanaf te wijken. Bij voorkeur is het een inhoudelijk advies, die ingaat op wat er gedaan wordt of moet worden om een project aanvaardbaar te maken, in plaats van een ja of nee.

Het lijkt wel belangrijk nogmaals te benadrukken dat de beoordeling snel moet kunnen plaatsvinden. Het lijkt daarom van belang om te proberen het proces zo eenvoudig mogelijk te houden, zodat de commissie slagvaardig te werk kan gaan als er projecten beoordeeld moeten worden.

Morele afwegingen zijn natuurlijk belangrijk, maar in het licht van de financiële ontwikkelingen is project-funding natuurlijk ook cruciaal. Moraal en funding hoeven elkaar niet in de weg te zitten, maar als het proces van toetsing (te) traag verloopt kan dit wel degelijk onbedoelde financiële consequenties hebben. Vaak komt een kans ineens voorbij en moet er snel gereageerd kunnen worden.

Verder zijn er twijfels over de relevantie van toetsing als het gaat om grote multi-laterale projecten waarbij bijv 1 van de partners Shell betreft, of een wetenschapper uit Israël, maar waarbij geen directe samenwerking met de UvA plaatsvindt.